

Skundimas ar pagalbos prašymas?

Reikalingos priemonės: 1 balti A4 formato lapai, pieštukai ar flomasteriai.

1. Susėdę su mokiniais ratu, pamokos pradžioje pristatykite užsiėmimo temą. Garsiai perskaitykite vaikams po vieną situaciją, paklauskami, ar Jūsų perskaityta situacija yra skundimas ar pagalbos prašymas. Svarbu, kad vaikai ne tik atsakytų į klausimą, tačiau ir padiskutuotų, kodėl taip mano. Neskubėkite pateikti teisingo atsakymo į pateiktas situacijas:

SITUACIJA	TEISINGAS ATSAKYMAS
Jau kurį laiką iš Agnės klasėje tyčiojamasi. Kas savaitę vaikai sugalvoja vis bjauresnių žodžių, kuriais ją vadina. Neseniai grupelė klasiokų atėmė iš jos knygas, kurias išmetė pro langą, o striukę ištepė dažais sugrūdo į šiukšlių dėžę. Neiškentusi mergaitė papasakojo apie tai auklėtojai.	<i>Pagalbos prašymas</i>
Kieme vyresni berniukai gąsdina Andrių, kad jį primuš, jei nedarys to, ką jam liepia. Erzina ir spardo jo šunį. Išsigandęs ir susirūpinęs Andrius papasakojo mamai apie tai, kas vyksta.	<i>Pagalbos prašymas</i>
Per pertrauką bežaisdami berniukai netyčia pastūmė Rimą, kuris užkliuvęs sudaužė mokytojos vazą, stovėjusią ant stalo. Prasidėjus pamokai mokytojai vos įėjus į klasę Miglė garsiai pasakė, kad Rimas sudaužė vazą.	<i>Skundimas</i>
Julius pamatė, kaip Petras pakišo koją Marijai, kuri pargriuvo ir susižeidė. Mergaitė pravirko. Mokytojai paklausus kas atsitiko, Marija tylėjo. Tada Julius papasakojo, ką matė.	<i>Pagalbos prašymas</i>
Adrija susipyko su Urte ir abi mergaitės viena kitą piktai apšaukė pertraukos metu, tačiau po valandėlės jau buvo susitaikiusios. Į klasę grįžus mokytojai Rokas papasakoja, kad Adrija ir Urtė sakė negražius žodžius.	<i>Skundimas</i>

<p>Simas mėgsta žaisti žaidimus internete. Viename žaidime jis pradėjo gauti gąsdinančias žinutes iš nežinomo vaiko, kuriose jis pravardžiuojamas ir grasinama, kad vieną dieną jį primuš pakeliui iš mokyklos. Simui baisu, kad jį iš tikrųjų gali sumušti, todėl apie šias žinutes papasakojo savo draugui Motiejui. O tėvams apie tai pasakoti nenori, nes bijo, kad tėvai nebeleis visai žaisti kompiuteriu. Motiejus papasakoja apie šias žinutes mokyklos socialinei pedagogei.</p>	<i>Pagalbos prašymas</i>
---	--------------------------

2. Padiskutavus, kodėl vaikai taip mano, iškelkite klausimą: *Kuo skiriasi skundimas nuo pagalbos prašymo?*

Leiskite vaikams išsakyti įvairias nuomones.

3. Po diskusijos apibrėžkite, kuo skiriasi skundimas ir pagalbos prašymas.

Skundimas – kai siekiama vaikui padaryti nemalonumą ar jį įskaudinti prieš grupę, pasakant apie kažkokį jo poelgį, kuris nebūtinai yra kam nors žalingas.

Pagalbos prašome tose situacijose, kai kiti vaikai mus skriaudžia, elgiasi tokiu būdu, kuris žemina ir skaudina mus arba kitą vaiką.

4. Dar kartą perskaitykite visas situacijas, paklausdami vaikų ar jie nepakeitė savo nuomonės – tai skundimas ar pagalbos prašymas? Vis priminkite, kuo skiriasi skundimas ir pagalbos prašymas.

5. Iškelkite papildomus klausimus: *Kodėl vaikai neretai bijo prašyti pagalbos, kai iš jų tyčiojasi? Kodėl patyčių situacijose svarbu paprašyti pagalbos?*

Leiskite vaikams diskutuoti, išsakyti įvairias savo mintis.

6. Papasakokite vaikams, kuo suaugusieji gali padėti, kai vaikai praneša apie patyčias.

Pavyzdžiui:

- *su suaugusiais gali tiesiog pasikalbėti. Kartais vien iškalbėjus apie tam tikrus sunkumus, pasidaro lengviau ir geriau.*

- *Galima iš suaugusiųjų prašyti kaip nors sureaguoti į patyčių situacijas, pvz. klasės auklėtojas gali pasikalbėti su tais vaikais, kurie tyčiojasi, gali surengti klasės valandėlę apie patyčias ir tokiu būdu pamėginti su vaikais pasikalbėti apie tokį elgesį.*

- *Su suaugusiais galima pasitarti, kaip gali pats reaguoti į patyčias. Pvz. iki šiol mėginai ignoruoti patyčias, tačiau jos tęsiasi ir toliau. Gal tavo mama, tėtis ar mokytojas turės idėjų, kaip tu dar galėtum reaguoti?..*

7. Padalinkite vaikams popieriaus lapus, duokite po pieštuką ar flomasterį. Pasakykite vaikams, kad jie apibrėžtų savo rankos kontūrą ir ant kiekvieno nupieštos rankos piršto

surašytų vardus tų žmonių, į kuriuos jie gali kreiptis pagalbos, kai iš jų tyčiojamasi. Kai vaikai atlieka užduotį, paprašyti kelių savanorių pasidalinti tuo, ką jie parašė.

Baigdami užsiėmimą akcentuokite vaikams:

- nesvarbu kokį vaidmenį vaikai atlieka patyčių situacijoje (aukos, skriaudėjo, stebėtojo), jie visi yra situacijos dalyviai ir gali sustabdyti patyčias. Nieko nedarymas skatina patyčias plisti.
- Labai svarbu kreiptis pagalbos tose situacijose, kai patys vaikai negali susidoroti su kitų vaikų elgesiu.

Pastebėjus patyčias svarbu apie tai pranešti suaugusiam žmogui.

ŠALTINIS: "Vaikų linija", bepatyciu.lt, 2016